

19.10.2020

Nurmijärven kunta
Kokkonen Marjaana
PL 37
01901 NURMIJÄRVI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Nurmijärven Rajamäen Rajakaaren asemakaavaehdotuksesta (korttelit 1084, 1041a sekä yleisten pysäköinti-, tori-, katu- ja puisto- sekä autopaikkojen korttelialuetta

HEL 2020-004841 T 10 03 01

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on tutustunut Nurmijärven kunnan lähettämään lausuntopyyntöön asemakaavaehdotuksesta koskien Rajamäen kortteleita 1084, 1041a sekä yleistä pysäköinti-, tori-, katu- ja puisto- sekä autopaikkojen korttelialuetta. Asemakaavan muutos koskee suunnittelualuetta, joka sijaitsee Rajamäen keskustassa. Asemakaavan muutoksella tutkitaan Rajakaaren ja Seitsemän veljeksien koulun säilymisedellytyksiä tai rakennusten korvaamista uusilla tarkoitusta vastaavilla tiloilla.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on lausunut aiemmin Seitsemän veljeksien koulun ja Rajakaaren purkamishakemuksista (24.2. ja 5.3.2020) sekä Rajakaarta koskevasta asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 24.4.2020 sekä asemakaavaluonnosta koskien 5.6.2020.

Asemakaavan muutos koskee aluetta, jolla sijaitsee kaksi kulttuurihistoriallisesti merkittävää rakennusta: Seitsemän veljeksien koulu (1961–62, laajennusosa 1986) ja Rajakaari (1962), jotka suunnitteli arkkitehti Einari Teräsvirta. Asemakaavoitettava alue on keskeinen osa Rajamäen keskustan julkisten rakennusten muodostamaa kokonaisuutta. Rakennukset – koulu, urheiluhalli ja seuratalo - muodostivat Oy Alkoholiliike Ab:n taloudellisesti tukeman kokonaisuuden. Einari Teräsvirta (1914–1995) suunnitteli pitkän uransa aikana lukuisia rakennuksia, joiden joukossa oli myös monia urheilarakennuksia kuten Imatran, Kotkan, Kauniaisten, Hämeenlinnan ja Rajamäen uimahallit, Töölön urheilutalo ja mm. Kokkolan ja Rajamäen kaarikattoiset urheilutalot. Teräsvirta liittyy laajemminkin valtakunnallisesti merkittävän Rajamäen tehdasalueen ja -yhdyskunnan kulttuuriympäristön suunnitteluun, sillä hän

19.10.2020

oli tehdasalueen 1950-luvun lopulta ja erityisesti 1970-luvulla tehtyjen uudistusten arkkitehti, sekä toimi myös asuinalueen työntekijöiden ja virkailijoiden asuntojen suunnittelijana. Asemakaavoitettava alue ei kuulu Rajamäen tehdasalueen, kirkon ja rautatieaseman muodostamaan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009), mutta sivuaa sitä pohjoisreunaltaan.

Kaava-alueen pääkäyttötarkoitus on opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue = YO-2. Korttelialueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitusta tukevia toimintoja, kuten liikunta-, kokoontumis- tai lähipalvelutiloja. Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Voimassa olevat asemakaavat ovat vuodelta 1981 ja 2011. Asemakaavaluonnoksen yhteydessä on laadittu hankesuunnitelma (arkkitehtitoimisto Harris & Kjisik). Hankesuunnitelmassa tutkittiin kolme vaihtoehtoa: a) Rajakaaren peruskorjaaminen vähäisin muutoksin, b) Rajakaaren purkaminen ja korvaaminen uudisrakennuksella sekä c) Rajakaaren peruskorjaus ja käyttötarkoituksen muutos. Näistä vaihtoehtoa b eli Rajakaaren purkamista ja korvaamista uudisrakennuksella on viety eteenpäin. Nurmijärven kunnan ympäristötoimialan tilakeskus on selvittänyt Seitsemän veljeksien koulun ja Rajakaaren kuntoa ja korjaustarvetta. Tehtyjen selvitysten perusteella on todettu rakennusten olevan huonossa kunnossa. Alueellinen vastuumuseo ei ole lausunnossaan 5.6.2020 enää vastustanut Rajakaaren purkamista, vaikka onkin todennut purkamisten myötä menetettävän Rajamäen kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusperintöä.

Asemakaavan aineistona ei ole esitetty viitesuunnitelmaa, vain alustava hahmotelma uudisrakentamisesta. Alueellinen vastuumuseo katsoo, että asemakaava on määräyksiltään hyvin väljä uuden rakentamisen suhteen. Se määrittelee rakennusoikeuden, rakennusalan ja kerrosluvun (kolme kerrosta), mutta ei anna määräyksiä arkkitehtuurin, kuten massoittelemisen tai esimerkiksi julkisivumateriaalien suhteen, vaikka kyseessä on keskeinen kortteli Rajamäellä. Asemakaavamääräyksiin tulee varmistaa laadukas uudisrakentaminen.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö